

ŁUKASZ AFELTOWICZ

Performatywność: w jaki sposób ekonomia współtworzy przedmiot swoich badań^{*}

ABSTRACT. Performativity: How Economics Co-creates Its Subject-matter

This article critically discusses and attempts to develop the concept of performativity of economics. According to this idea, economics co-creates and/or constitutes economic phenomena, rather than just describes them. In the paper, the author distinguishes various kinds of performativity (A- and B-type performativity, performativity of economics, performativity of economists, performativity of economic models) in order to reveal the variety of mechanisms which enable the economics to actually affect its subject matter. Moreover, the author addresses the question of the extent and the strength of impact the economics has on the economy.

KEY WORDS: definition of the situation, economics, economy, economic machines, experiment, performativity

Wstęp

Tekst jest próbą syntetycznej prezentacji ustaleń nurtu badań nad performatywnością ekonomii [Callon, 1998; 2007; Callon, Millo, Muniesa, 2007; MacKenzie, 2001; 2008; 2009; MacKenzie, Millo, 2003; MacKenzie, Muniesa, Siu, 2007; Mäki, 2013; Pinch, Swedberg, 2008]. Wedle tego

^{*} Autor pragnie podziękować za uwagi na temat tekstu Joannie Szalasz-Jarmużek, Krzysztofowi Pietrowiczowi oraz Radosławowi Sojakowi. Artykuł powstał w ramach realizacji grantu badawczego Narodowego Centrum Nauki 2011/01/B/HS6/01290 i stanowi rozwiniętą oraz przemyślaną na nowo wersję rozdziału książki *Arystokraci i rzemieślnicy* [Afeltowicz, Sojak 2015].